

Svar revisionsrapport - Granskning av avtalsuppföljning inom ramen för bygg- och anläggningsprojekt utifrån ett välfärdsbrottsperspektiv

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Region Gävleborg genomfört en granskning av avtalsuppföljning inom ramen för bygg- och anläggningsprojekt ur ett välfärdsbrottsperspektiv. Granskningens syfte är att bedöma om regionstyrelsen har säkerställt ett ändamålsenligt arbete med att förebygga, upptäcka och motverka välfärdsbrott, ekonomisk brottslighet och andra oegentligheter inom ramen för bygg- och anläggningsprojekt.

Revisionen har lämnat följande rekommendationer:

- Regionstyrelsen rekommenderas att ta fram riktlinjer för att underlätta det brottsförebyggande arbetet inom bygg- och anläggningsprojekt. Detta för att minimera risken för välfärdsbrott, ekonomisk brottslighet och oegentligheter.
- Regionstyrelsen rekommenderas att säkerställa att internkontrollplanen omfattar systematiska riskanalyser som adresserar välfärdsbrott, ekonomisk brottslighet och oegentligheter, särskilt inom bygg- och anläggningsprojekt.
- Regionstyrelsen rekommenderas att ta fram en strategi som systematiskt identifierar och hanterar risker kopplade till upphandlingar, särskilt de med många underentreprenörer i syfte att minska risken för välfärdsbrott, ekonomisk brottslighet och oegentligheter.
- Regionstyrelsen rekommenderas att komplettera gällande rutiner för uppföljningsmöten med leverantörerna så att de innehåller direktiv för hur välfärdsbrott, ekonomisk brottslighet eller andra oegentligheter kan tas upp med byggentreprenörerna.
- Regionstyrelsen rekommenderas att klargöra och förbättra graden av kontroll över underleverantörer för att minimera risker för välfärdsbrott, ekonomisk brottslighet eller oegentligheter.
- Regionstyrelsen rekommenderas att införa regelbundna arbetsplatskontroller för att säkerställa att avtal efterlevs och att projekt genomförs enligt överenskomna standarder under hela kontraktets löptid.

Kommentarer

Regionstyrelsen instämmer med revisorerna att det är mycket angeläget att hushålla med välfärdens resurser och att ha förmågan att stå emot brottsförsök som tar sikte på att lura till sig skattemedel. Den aktuella granskningen gränsar dock till flera andra rapporter som revisionen har redovisat de senaste åren avseende byggprojekt, med liknande men inte helt överensstämmande slutsatser och rekommendationer. I flera fall pågår fortfarande anpassningar för att möta det som revisorerna tidigare har påtalat. Arbetet utifrån de tidigare granskningarna har behövt stanna upp för att invänta och kunna beakta resultatet av denna nya granskning.

Bara sedan granskningen redovisades för regionfullmäktige i februari har regionens fastighetsförvaltning, tillsammans med Ekonomiavdelningen och Inköpsavdelningen, upptäckt ett fullbordat stöldbrott av byggmaterial och inlett en förhandling med en leverantör om avtalsbrott (avseende underleverantörers rabatter). I praktiken sker det med andra ord ett omfattande och finmaskigt uppföljningsarbete inom området för bygg- och anläggningsprojekt. Detta arbete syftar till att minimera riskerna för att utsättas för välfärdsbrottslighet.

Regionfullmäktige beslutade den 3 juni om en strategi mot välfärdsbrottslighet. Strategin innehåller fem fokusområden varav tre har betydelse för den aktuella frågan. Det gäller kompetensutveckling, organisatoriska förutsättningar och processer inom bl.a. inköp/upphandling. Strategin kompletteras av en handlingsplan som har beslutats av regiondirektören. I handlingsplanen anges bl.a. att det ska ske en översyn av förutsättningar till utökade bakgrundskontroller av individer och företrädare för bolag inför avtalstecknande och vid avtalsuppföljning, att förutsättningar att utveckla och implementera automatiserade processer/AI för att kontrollera och följa upp felaktigheter i syfte att upptäcka välfärdsbrottslighet ska utvecklas, samt att konsekvenser vid bristande efterlevnad av avtal, kontrakt och överenskommelser, exempelvis möjligheterna till uppsägning, vitesförelägganden eller återkrav ska tydliggöras och eventuellt skärpas. Vidare ska utvecklas en process med rutiner och checklistor, för att systematiskt leta och kontrollera före, under och efter avtalsskrivning enligt LOU i syfte att förebygga, förhindra och kunna agera mot välfärdsbrottslighet. Dessutom ska arbetet kring oanmäld tillsyn av externa verksamheter som Region Gävleborg har tecknat avtal med utvecklas.

Kommentarer till revisionsrapportens rekommendationer:

Riktlinjer för att underlätta det brottsförebyggande arbetet;

Regionstyrelsen bedömer att den strategi och handlingsplan som har beslutats är en adekvat och tillräcklig åtgärd för att möta revisorernas rekommendation.

Säkerställa att internkontrollplaner adresserar välfärdsbrottslighet;

Regionstyrelsen konstaterar att de anvisningar som beslutades om inför internkontrollarbetet 2025 redan anger att de aktuella riskanalyserna ska omfatta

bl.a. risker för korruption, välfärdsbrottslighet och otillåten påverkan inom alla områden. Regionstyrelsen bedömer att det inte är nödvändigt att ytterligare förstärka detta genom att peka ut bygg- och anläggningsprojekt. Risker för välfärdsbrottslighet finns inom många av regionens verksamhetsområden.

Ta fram en strategi som systematiskt identifierar och hanterar risker kopplade till upphandlingar;

Regionstyrelsen bedömer att den strategi och handlingsplan som har beslutats är en adekvat och tillräcklig åtgärd för att möta revisorernas rekommendation.

Komplettera gällande rutiner för uppföljningsmöten med leverantörer;

Regionstyrelsen bedömer att den strategi och handlingsplan som har beslutats är en adekvat och tillräcklig åtgärd för att möta revisorernas rekommendation.

Klargöra och förbättra graden av kontroll över underleverantörer;

Regionstyrelsen bedömer att den strategi och handlingsplan som har beslutats är en adekvat och tillräcklig åtgärd för att möta revisorernas rekommendation.

Införa regelbundna arbetsplatskontroller;

Regionstyrelsen bedömer att den strategi och handlingsplan som har beslutats är en adekvat och tillräcklig åtgärd för att möta revisorernas rekommendation.

Patrik Stenvard

Regionstyrelsens ordförande

Johan Sörensson

Fastighetsdirektör